

N. 43.

Virmdeenâ 27. Oktober. (8. Novbr.)

1869.

Rahdītājs.

Gekschsemes finnas. No Rīgas: nodohshana par lehpeem. No Dinaburgas: jauna gubernija. No Pehterburgas: Keisereene no Liwadijas isreisojuſe. No Walkas: mahzitaja Otto aisechana. No Krimmas: pahr Keisereenes flimmbi.

Ahrremmes finnas. No Francijas: 26ta Oktobr. bailes paſragājuſčas. No Parīzes: preſteris Hizajins ſohdihs, — lehnineene Isabella aiseer. No Englanđas: Threſču nepeatejiba. No Čibtreikijas: pahr dumpi Dolmazija. Pahr to ſlepklāvibū Brinnē. No Spanijas: pahr jaunu lehnini. No Grieķu ſemmes: tur wehl nepareſibas dauds. No Aleksandrijas: wehl netizama finna. No Japanas: kriſtitus un ſweſchnekuſs draude iſoſhi. No Amerikas: wehgu weetneeki. No Kubas: tizibas brihveſtība.

Zittas jaunas finnas. No Leischeem: bresmigs notilkums. No Nowgorodas: Latveefchu kolonisti. No Denfieidkas: pahr bresmigu uggunis-grehku. No Pinnu ſemmes: nelaimē dēſiſu-zellā.

Jaunalažs finnas.

Merkela ūtigaddu dſimſchonas deena Nīhgā. Scenijams redaktor! ſinaa. Par ſinu. Abiſes. Grahmatu ſinaa. Andeles ſinna. Peleſkuma. Uſhigans. Italeſču laupitajs Kulometto. Smeeļu ūtſtāſch. Iſlūddinashana.

Gekſchsemes finnas.

No Nīhgā. Widsemmes gubernijas waldischana darra ſinamu, ka walſtibas eelfchigu buhſchanu ministeris effoht pawehlejis, tāpat ka zittas guberniju pilſfehtās, arri Nīhgā no 15ta Oktober ſchi 1869ta gadda nemt nodohſchanas par leeleem lohpeem, prohii no wiſſeem zaur pilſfehtu dſennameem un atdiſteem lohpu pulkeem, 10 ſapeikas par gabbalu un ka tadeht wiſſi no ſemmehm woi nu tē pilſfehtā pabruhkejami, jeb tahtak ſtellejami ūtlohpī papreſch jadſenn us ſchējenes lohpu-tirgu, kur tad gubernijas lohpu-ahrste jeb winna weetneeks pehz pawehleſchanas to nodohſchanu ſanems un kwihti iſdohs. Tē flaht arri tas teik ſinna ſanems un kwihti iſdohs. Tē flaht arri tas teik ſinna ſanems un kwihti iſdohs.

No Dinaburgas rakſta, ka jau preeſch gadda

laika tā jau effoht daudſinahis un nu aktal no jauna ūtahſtoht, ka eetaiſſchoht jaunu guberniju, kam Di naburga buhſchoht par galwas pilſfehtu. Kahdus aprinkus ſchai jaunai gubernijai ūeedallischoht, pahr to naw nekahdas ſinna.

No Pehterburgas. Kreewu awisei „Golos“ ta finna tiffuse, ka augsta Keisereene 20ta Oktober no Liwadijas isreisojuſe prohjam.

No Walkas rakſta, ka Walkas mahzitaja Otto, kas par Gerdrutes baſnizas mahzitaju Nīhgā iswehlehts un aizinahis un jau prohwes ſpreddikus tāpat Wahz ka arri Latveefchu walloda ſazijis, ſcha mehneſcha heigās, woi naſkama mehneſcha eſafkumā ſawu jauno weetu uſnemſchoht. — Dſird arri, ka Walkas aprīka prahwets ſupſer, Alluſnes- un Seltina draudſchu mahzitajs, effoht apſohlijees par mahzitaju naht us Walku, mahzitaja Otto weetā. Alluſnes- un Seltina-draudſehm lohpā effoht 18,000 dwehſeles un zaur to brihnum gruhti abbas draudſes ganniht, — kadeht tad arri wezzais prahwets no turrenes gribb atſahtees un naht us Walku, kur tikkat kahdas 4000 dwehſeles ween.

No Krimmas. Pahr augstahs Keisereenes weſſelibu Odeffas awise rakſta ſchahdas ſinna: 27ta September augstais Keisers jautaja Keisereenes abbus dokterus Erhardt un Ranspehr, ko ſhee taggad ſakloht pahr augstahs wahjneezes weſſelibu? Lee atbildeja, ka nekahdā wiſſe newarroht dohmaht, ka ſliktaſti palikſchoht; turpretti Keisereenes weſſeliba paleekohit jo deenas ſpirgtaka. Kad nu dokteris Erhardt itt labbi pahſinnoht un paſihſtoht Krimmas gaiſu, tad Keisers to jautajis, woi Keisereenes weſſelbai neſkahdeschoht, kad ta ilgati palikſchoht Krim-

mās, — us ko dakteris atteizis, ka tas itt nēko ne-warroht slahdeht un keisereene warroht tur sūtakā semmē palikt, zīk ilgi ween patihkoht. Wehl tāi paschā deenā abbi dakteri par sawu neapniķusku puhleschanohs tikkā ihsten keiseriski apdahwinati: dakteris Ranspehr dabbuja leelu naudas dahwanu un dakteris Erhardt dahrgu brillanta gredzenu, kas tābus 4000 rublus wehrte. — Ta patte awise stāsta, ka Ēiwadija semme druzšia tribzejuſe.

Ahrsemmes sūnas.

No Francijas. Ka Parijsē ta gaidama hāliga deena tik meerigi pagājuſe, pahr to wissi kohti preezajahs, prohti tee, kas meeru mihto un pats keisers jo wairak tadeht, ka arri schoreis warrejis parahdiht, ka winnam effoht saprashanas un spēka deesgan, nebehōnekeem pretti stāweht un tohs fa-waldiht. Ka winsch pahr lauschu draudeschānahm nēko ne-istāja, to parahdija tai paschā deenā droh-schi isbraukdams, kur laudis winnu redsedami, wehl usgavilleja. Tapebz winsch arr' apnehmee, ir us preefchū zeeschi pastahweht vee sawu prahā, un tāpat waldiht kā waldijs. Sinnams, ka neruhki nemeerigu lauschu, kas nesinn kā wehlejuschees, ka tai 26tā Oktōber buhtu kāhds nemeers izzehlees, lai ūchee warretu sawas bandas plaut, — bet ne-isdevahs.

No Parījses. Sawā 40tā Nri. jau effam stāstījuschi pahr to kattolu Karmeliter-haſskahju or-dena muhku un preesteri Hījazintu, mahzitaju pēc Notre-Dame basnizas Parījsē. Tikkam ar ihsēem wahrdcem peeminnejuschi, ka winsch daschāhām kattolu mahzibahm zehlees pretti, tapebz, ka winna sinnama ūrbs winnam newehlejuse pebz tāhm dar-riht un mahziht, ko tadeht pahwestis un winna or-deena generalis nehma par taunu un preesteri Hījazintu apfaiza, lai tā nedarra, bet lai paſlausa ūawai baſlibai. Kad Hījazints tomehr neklauſija, tad to ūuhtija atpakkat klohsteri, lai tur ween pa-leefoht. Bet preesteris ir to pawehleschanu nepee-nehma un labbak oisreisoja us Ameriku, kur zerreja labbaku meeru atrast Deewam falpoh tēbz ūawas ūrbs-apūnnaschanas. Taggad awises pahr winnu loſhama ūchāda pawehleschana: „Kad tas pr. esteris Hījazints now ūaklauijis ta Karmeliteſchu-haſskahju or-deena generača un Parījses aprinka ūchāda ordēna daskas ūezzakaja pawehleschānahm, zaur ko teek ūawehlehts atpakkat greestees klohsteri, kā to is-rahda tāhs aktes un zittas sinnas, — tad ūchi ordēna augsta ūesa ar ūprečumu un 18tā Oktōber 1869 to preesteri Hījazintu nozelt no wisseem ammateem, kas tam ūchinni ordēna bija un par sawu afri-šanu to pawiffam isschikir no basnizas draudsēs un tam ūsleek wiffas tāhs strahpes un ūohdu, ko ūchis ordēns (jeb muhku kārtā) warr ūslift tāhdeem atfrittejeem.“

No Parījses. Preelihejā Nri. stāstījam, ka

zitt'reiseja Spanijas ūehnīneene Isabellā gribboht aiseet us Behmeeschū ūemmi par grunteenezi, — taggad atkal awises pahr winnu ūefs zittadas sī-nas. Stāsta, ka winnas ūehnīschka pils ūaime taggad nīhloht ahrā. Winna ar sawu ūungu jeb ūihru un ar sawu dehlu eſchoht prohjam us Mohmu un laikam gan wairs ūenahkschoht atpakkat us Parijsi, jo tai naw ūabs prahā ūis ūeisera, ka tas winnai ūepalihs ūis ne sawu ūalsti atpakkat dabbuht, nedf to ūdarriht, ka winnas dehls tāi gohdā ūahktu. Bes ta wehl winnai ūauds zittas errestibas. Win-nas pirmais ūambara-junkers wairs negribboht pa-lift deeneslā un tee zitti arr' ūi ūeis ūaiboh tā ūis, kad Spanija buhſchoht atkal ūehnīsch un meeriga ūiſhwe, tad ūissi dohſchotees atpakkat us mahjāhm. — ūehnīneene ūaudu pahrlēksam ūchēhſchoht un tadeht tai ūelts ūikums, ar ko tai bijis ūapaleek meerā. Kad ūehnīneene ar ūalsteem pebz ūaudas ūraffa no ūankereem, ūur winnas ūauda ūodohta, tad neween ūinna, bet arri ūinna ūihra ūah-dam tur ūaijag ūuht ūarafitam. Ūkreis ūinna ūihrs jeb ūehnīsch ūemmoht ūreelsh ūewis ūil pat ūelu ūaudas ūummu, kā ūinna patte. Bet ūehnīsch ūrohtoht ūawu dasku ūabbi ūaupiht un tam buhſchoht ūabs ūrahjums ūohpā, kad ūehnīneene ūissi ūawu ūantu ūuhs ūistehrejuſe.

No Englanđes. Ūhreſchi ūeſinna, ūur ūah-dus atrast, ar ko ūislaueht un ūsteikt ministeru pre-sidenti Gladstonu, kas ūinna ūatwabbinajis no Anglu ūasnizas ūirſibas. Tas bij ūeis ūihrs pebz ūinna ūraffa. Bet nu taggad, kad tee ūeedohma-juschees ūsstaht, lai tohs ūapeetinatohs ūehneſchus ūaisch ūallā un Gladstone ūchinni ūeeta ūianeem ūedarra ūis ūrafftam, tad nu ūinna ūsteizejeem ūa-wiffam ūittahds ūrafts. Taggad tee Gladstoni ūammo ūar ūeefuli, ūar ūleſonu un ūiltneeku. Ūahda irr ūaſaule!

No Ķhīstreikijs. Pahr to dumpi Dalma-zīja ūalsta, ka taggad warroht ūlaidri ūeraudiſht, ka tas jau ūenn ūibbinahs un ka Montenegras ūalsti, — lai gan ūi ūewaniga ūisturrejuſehs, — ūohpā ūinna-jahs un ūawu ūalihs ūibbi ūeſohlijuſe. Ūhsten ū-nahloht tā, ka tāhs ūasahs ūalstes Katarra, Montenegrā, Herzogewina, Bosnija un Serbija gribboht ūaweenotees ūohpā ūar ūeenu ūelaku ūalsti; ūissi ūreesteri un ūasnizu ūalpi effoht ar dumpinekeem ūeena ūrafftā ūar ūalihs ūohpā ūautees. Tad nu ūaschi Ķhīstreikeſchi ūeileeds ūis, ka ūchi dumpja ūarschs effoht ūruhts un ja ūeenu ūahtri ūedabbu-ſchoht to ūisweilt, tad tas warroht ilgi ūastahweht. Dumpinekeem ūahloht no ūahburgeem ūlaht ūulceem ūiffadi ūeenu ūagli, kas jau tā ūa ūeshu un ūa ūalneem ūeradduschi ūanditees ūaupidami. Winni tohs ūalnus un ūrawas ūiffur ūabbi ūahri ūinnoht, bet ūarra ūpehſam tas tā ūe- ūisbodotees ūis, un ūhpachi wehl ūchinni ūadda ūaikā, ūur ūaur ūlapjumu ūis ūimrizis un ūekli ūlikli. Ūurku ūultans no ūa-

was pusses arr' darroht ko spehdams un leelohrt rohbeschas stipri apsargoht; — bet kas tad sultana laudis un spehku nepasihst! Mas warr palastees us tahdu palihdsibu.

— Pahr to slepkawigu barbu Brinnes pilssehtä, ko grafs Hompesch pastrahdajis pee Miller funga, taggad rafsta, ka Millers labbi wesselojotees un azs laikam arri palifchoht wessela. Ta schahwuma waina gandrihs jau effoht aisdijuse un azs favā ihstenā dohbumā eelschā. Augstala semmes-teesa grafsu wehl paturr' zeetumā, lai gan semmes-teesa bij gribbejuise to us labbu galwochanu wallā laist tik ilgi, kamehr ta ismekleshana buh schoht pabeigta.

No Spanijas. Spanija, ka wiffas awises taggad daudsina, republikaneeschu dumpineeki uswarreti tā, ka fee wairs tik lehti us dumpi newarroht dohmaht. Tadeht nu darbojabs atkal fehninu mekledami un wehledami. Gan bij atkal usteepuschees Portugales wezzam fehninam Ferdinandam un tas schoreis jau prahojis us Spaneschu pufi greestees, bet Portugaleeschu to newehloht un newehloht! Tad nu tai 31mā (19tā) Oktober Kortessi favā sapulzeschana nehmuschees pehz halſu wairuma fehninu wehleht un 128 peekrituschi Genuas erzogam, Italijs fehnina brahla dehlam. Likai 52 bijuschi pretti. Osirdehs, ka teem isdohsees.

No Greeku semmes. Pahr Greeku semmes buhchanu nefahdas lahga sinnas naw dsirdamas. Kahds sianu rafstatajs stahsta, ka fehnina waldischana nela newarroht us preefchu til, un ka tee laupitaji tur jo deenas wairak isplattotees un eetaisotees ka saimneeki mahjā un tee nemfchoht pahr-rohku, ja til ween ahtri un zeefchi nepahrgröhsfchoht wissu waldischanas un pahrwaldischanas buhchanu. Zitti dohdoht tahdu padohmu, ka waijagoht konstituziju (tautas weetneeki parlamentu) nozelt, jo tee weetneeki jeb runnas-wihri laujotees fawi ar naudu preebahst un tadeht neko labbu ne-isdarroht; bet tas nela nebuhtoht labbi, jo tad satram schandaram un polizejas saldatam buhtu leela warra rohku, pahr fotam nela hda atbildechana nebuhtu jadohd. Wiss-labhati buhtoht darrihts, kad fehnisch un ministeri pehz jawas waras un ar tautas palihdsibu speestohs isdarriht, ko likumi prassa. Taggad waijagoht ko darriht labbi drihs, jo zittadi Greeku semme warroht atpakkat krist austruma tumibā. — Pat netahst no paschas Alehnes talnōs drohschi mihtoht weens laupitaju wirsueks Spanos wahrdā, kas sauzeotees par falnu fehninu un neweens wianu nebrihdinoht un t. pr.

No Aleksandrijos 10tā Oktober (28. September) rafsta, ka no Konstantinopeles tur isdaudst-nata tahda siana ka sultans tihfojoh wize-fehninu no waldischanas ammata nozelt; bet ne wize-fehnisch pats, nedis winna pawalstneeki leetotees dauds pahr to sinnah. Winni sakfa: sultans gan warroht tahdas leetas nospreest, bet wianam truhfstoht

spehka to isdarriht. — Kā nu lai saproht, kurras sinnas tizzeht? Nefenn stahstija, ka wiss eenaidz effoht tik labbi ka pabeigts, — tē nu atkal schadas sianas!

No Japanas. Awises no schejenes daudsina tahdas sinnas, ka Japanas waldischana zeefchi ween apnehmusehs, kristigu tizzibū aislegt un Japanese scheem newehleht to peenemt. Winni spreoduschi, ka pahr to waijagoht gahdaht, lai tahda nefreetiba wianu semmē ne-eeweefchabs, jo ta effoht waldischanai par leelu skahdi. Laudis waijagoht pahr to pamahziht un sweschu semmju waldischaneem sinnamu dorriht, ka kristiga tizziba pee winaem aislegta. Winni gribboht pee fawas agrakas dsihwes buhchanas atkal atpakkat greestees un ar sweschineekeem nemas wairs ne-eelaistees. Spreeda zeefches strahpes teem, kas zittus peerunna us kristigu tizzibū un kas scho hausli pahrkahptu, teem fauna sihmes ja-eededsinoht rokās un us peerses. Swefchus waijagoht pa wissam prohjam aisdijst, lai nebuhtu, kas winnu laudis kahrdina us aislegteem zetteem. — Ta tee tautas weetneeki spreoduschi, — bet wehl nessinn, ko Mikados fazzih.

No Amerikas. Kad nu Amerikas sabeedrotas walstes wehrgu buhchanana pagassam nozelta, tad jau sinnams, ka teem kungeem, kas ar tahdeem pastahwigeem kalpeem eeradduschi, irr diktli gruht, strahdneekus dabbuht preefsch faweeem kohkwillas tihrumem un t. pr. Mellee neegeri bij winneem leelee prettineeki un schee labprahrt wairs negribbeja kalpoht faweeem mohzitajeem. Ko tad nu darriht, woi nu bes strahdneekem bohjā eet? Kas padohmu mekle, atrohd arri. Ta nu Amerikaneeschu arr jau senn bij dsirdejuschi, ka fehnā pulks lauschu un ka no turrenes strahdneeki ejohst us zittahm pasaules mallahm. Tad nu arr winni ar waldischanas wehlefchanu fuggus fuhta us fehnā, kas lai tur strahdneekus preefsch winneem fader un atwedd, un apnemmas ir to zeklu aismalsah. Kontrakti ar teem norunna wiss masak us 5 gaddeem un ta lohne irr bes usturra wehl 8 libds 10 dollari pa mehnesi naudā. Ja kahds agrak gribb no deeneska atstahtees, tad tam ja-atlihdsina kahda dotta tahs atweddmas naudas. Woi nu scheem faderre teem wehrgeem tur labbaki klabfees nela teem agrafeem pirkteem, to laiks israhdihs. — Osid pa awisehm, ka daschi mantu fabrigee ar fuggeem braukajoht pa Australijas fallahm, kur ar wiltu zilwekus us fugga labbina, tad tohs eebahsch fugga zeetumā un pehzak deen'widdus Amerikā par wehrgeem pa hrdohd.

No Kubas, Amerikā. Ka tur dumpis wehl nebuht naw heidsees, to deesgan labbi sinnam, lai gan waldischana us wissadu wihsu puhlejabs to kluftnahst un apmeerinaht. Waldischana wissu, ko tik ween warr, Kubaneeschem pa lauj, lai til ween ne-dumpojahs. Taggad waldischana Kubas galwas pilssehtā islaiduse tahdu likumu, kas apstiprina

pilnigu tizzibas brihweslibu Kubas un Porto-Riko fallas. Schis lilkums fakka: Spanija newarohi weena patte no wiffas Eiropas ischirkitees nn schahs wiina semmes Amerika tak effoht tahdā widdū, tuhwu pee Amerikas fabeedrstahm walstehm, fur pilniga tizzibas brihwiba no waldischanas pusses wiffeem wehleta un par ihsto taifnibu atsichta. Tadeht arri pee winneem us preefschu nebuhs neweenu tizzibas deht no kahda walsts ammata atstahdinah. Laikam drihs dsirdesim, ka Hawannah pilsfehtā tiks buhweta protestantu basniza.

Zittas jaunas finnas.

No Leisheem. Breefmigs notifikums gadijies netahl no ta rohbeschu meesta Skohde, un wiffus turrenes laudis isbeedejis. 2tras Oktober deenas nafti nodegga kahds mass frohgeli, kas 3 werstes taht no Skohdes un us ta nodegguscha frohga weetas ohtrā rihtā atradda wiffus septinus ta frohga eedishwotajus, kas bija schibdi. Ischetri bija pee-auguschi leeli zilwei un trihs behrni. Wiffi to dohma un tizz, ka schee eedishwotaji papreessch zaure fleplawu rohlahm nokauti un tad tas frohgs aisdedsinahs. Gan nu grehka-darritaji wehl naw useeti, bet teesas jau irr nehmuschahs wiffu ismefleht.

No Nowgorodas gubernijas. Pehterburgas awises stahsta, ka Nowgorodas landschafte taggad effoht leelu gohda-darbu pastrahdajuse, pahr fo tai gan pateiziba peenahkotees no teem tur us dsihvi nonahfuscheem Latweescheem. Stahw tai awihse "Jaunais laiks" schahda sanna: Tas pasihstams Latweeschu aissahwetajs Woldemar kungs bij Nowgorodas gubernija muischu pirzis un Latweescheem dewis weetas us dsihvi nomestees. Schee Latweeschi us nahkamu laiku zerredami, bij labbu daktu naudas winnam eemahfajuschi. Bet pehz israhdijahs, ka Woldemar kungs ne-eespehja wis to leelo parradu (kahdus 15,000 rublus), aismalhaft un tadeht wiina muischa 20tā September bij us pahr-dohschahu issohlita. Latweescheem nu bij pohts klah. Tee sawu masu mantu un spehku bij tehrejuschi, te us dsihvi nomesdamees, un nu teem waijadseja to wiffu pasaudeht un, pirzeju raddahs dees-gan tapehzi, ka Latweeschi to semmi jau labbi uskohpuschi. Tomehr Nowgorodas landschafte winnus paglabba no scha polsta, jo ta tohs 15,000 rublus aisdewa un tee warreja to muischu paturreht. Nu tee irr lohti laimigi, meerigi un pateizigi."

No Denisseiskas. 27tā August Denisseislā til warrens ugguns-grehks plohsilahs, ka gandrihs wiffu pilsfehtu un feschas basnizas aprija. Kreevu augstala basnizas teesa jeb sinode taggad liffuse pa awisebm isfluddinah, ka weens preesteris pats pahr sawu dsihwibu nebehdadams, basnizas rihkus grib-bejis glahbt. Schi wiha wahrods bijis Ilja Chajunin, winsch bijis wezzakais preesteris pee augscham-

zelschanahs-basnizas. Winnu atradda noslahpuschu pee altara semme, fur sw. basnizas rihkus bij fanehmis, tohs gribbedams glahbt, bet nepaphehjis. Winnu gaspaschu un dehlu atradda tur pat basnizā chrpuff' altara, arri nomirruschus.

No Pinnu semmes. Helsingforzes awises stahsta pahr nelaimi, kas 3schā Oktober notikuse Pinnu semmes dselsu-zetta. Kahdi 16 tukschi ballasta waggoni atpakkat braukdam i bi pe Okerois zeema, kad paslabban gans dsinna lohpus fledu zettam pahri. Kad nu wiffa ta rinda gabja atpakkat, tas irr, tahdā wihsē, ka lokomotiwe bij pakkata un waggonus us preefschu stuhma, tad pats pirms waggons ussfrehja lohpu gannehlim, un parahwa diwas gohvis sem faweeem ritteeneem; bet waggons pats arr nosfrehja no fledehm un wehl zittus 12 waggonus norahwa lihds. Pee schahs gahschahs no teem wihereem, sam wahgi ja-apturra, trihs tikkā nosisti un zitti tikkā draggati ween. Lokomotiwe un taks waddonī, kas bij pakkata, palikka sveiki.

Jaunakahs finnas.

No Pehterburgas, 19tā Oktober. Tai nakti us 18tu irr Nikolai dselsu-zetta nodedsis tas tilts, kas taifhys pahr Msta uppi. Tilts makfajis 3 mill. rubli un nu taggad ta palizzis, ka 2 mehneschu laika prezzes newarreschoht par to pahri west.

No Darmistattes, 1. Novbr. (20. Oktbr.). Walkarte wairak reises semme notrihjeja un schodeen' aktal Rein-Hessu un Starkenburgas gubernijas dashas pilsfehtas semmes-trihzefchanu manija. Dashki skurteni sagahsahs un dauds eedishwotaji behgt. To paeschu finno arri no Frankfurtes pee Main-uppes.

No Wihnes, 30. (18.) Oktbr. No Konstantinopeles sanna, ka Turku waldischana wehlejuse Ghstreiku farrafepelam zaur Turku semmi eet us Dalmaziju un ja ta gaddabs, teem arr brihw Turku semme ar dumpinekeem kantees.

No Konstantinopeles, 28. (16.) Oktbr. Schodeen pufsdeena Ghstreiku keisers ar dampfuggi "Sultania" tē atreisoja; sultans tam us lugga gahja pretti, fanehma un us pilli pawaddija. Wiffi luggi bij ar larrogeem pufschoti un walkara wiffur uggunoja.

No Neujorkas, 20. (17.) Oktbr. Dampfuggis "Stonewall" no St. Lui us Ne-Orleanu braukdam, fatedsis; 200 zilwei, fur arri feewas un behrni bij, irr woi fadeguschi, woi noslihkuschi.

Merkela fintgaddu dsimfchanas deena Nihgā.

Kā laffitaji jaw gan finnahs, tad 21. Oktober f. g. bija ta neapnilluscha Latweeschu brihweslibas karrotaja Garlieb Merkela fintgaddu dsimfchanas deena.

Nihgas Latweeschu beedriba bij apnehmupees un usnehmusees Latweeschu tautas wahrda schim ihstam Latweeschu labdaram no pateizibas us winna kapya peeminnas afmeni uszelt. Vai to warretu isdarriht, beedribas preefchueeli isgahdaja no Merkela familijas uswehleschani, ka beedriba warreja Merkela bildinofotografeerecht un fotografijas pahrdoh. Fotografijas irrat kahribu pirkas, un daschis pirzejs Merkela wehrbibu atsikhdam, ar preefu defmit- un fintlahrtigi noliktu makfu

par fotografiju aismalsaja. Tāhdā wihsē beedribas preefschneebziba drohschi pee nodohmata darba warreja stahtees.

Us 21. Oktobr, us Merkela pafchū ūmtgaddu dīmschānas deenu issinaoja peeminnas akmina atlakhschanu. Schi finna neša mums Rihdsineekeem, — zerram, tāpat jums tautas brahkeem us semmehm, — dubbultu preeka wehsti; jo tāi sunā bija peeminnets, ka beedribas peederrigi warroht tāhs deenas wakkārā jaunaja beedribas namma ap-pafschās istabās fapulzetees.

Tad nu tāi deena preefesch Latweescheem diwi mehrā leekami atgaddijumi notikuschi; par abbeem tē grībām fawem laffitajeem daudsmas stahstīt, zil pee abbeem at-gaddijumeem eewehrojuschi.

Lai peflahjīgi us Kātlakalnu aistaptu, kur Merkela meefas kappōs gulditas, beedriba bija peenehmuſe diwas dampļaiwas, kas weefus us Kātlakalnu aīswestu. Kaut gan darba deena, kaut gan akmina atlakhschanu tāhdā laikā, kad pilsfehtnēkeem nav weegla atraiſchchanahs no fawahm darrifchanahm, un kaut gaifs nejauks un nemihligs, tad tomehr Latweeschi, un zittu tautu peederrigi, kas Merkela wehrtibū preefesch muhsu tehwijas passīt, steidsahs barru barreem us Daugawas tilta, pee ka widdū laiwas stahweja. Dasha pilsfehtnēze, kas zittās deenās pee tāhdā gaifa ne par ko no istabas laukā ne-eetu, bet mihsak zaur lohgu us eelu flattitoħs, Merkela par goħdu ne par weħ-fumū, nedj par leetu behdadawia atraddahs laiwa us Kātlakalnu braukdama. Sinnams, schahdas lihsbrauejas tāhdā brihdī par to wairs neka neistaifa, wai leetus lihst ajs kalla, wai ne, bet irr til prezīgas un tā johku pilnas, ka teem, kas labprāht prezīgas azzīs freeglejahs, ne dohmās nenaħza us pellekeem debbeſcheem lubkotees un no augħxenes labbalu gaifu tāhdai goħda deenai pagehrēt.

Tā Kātlakalnā labs pulks lauschu fapulzejahs, un bas-niza bija kā peebahsta pilsna; jo basnīzā tikkā preefesch peeminnas akmina atlakhschanas ihha Deewa-kalpoſchana noturēta. Draudse dseedaja eefahkumā „Gohds Deewam ween ar pateifschhan” u. t. pr.,“ tad runnaja draudses mahzitajis Kröger pee altara. Schis likkā fapulzejuscheem tikkā garrigu swabbadibū, weenprāhtibū un faderribu pafchū starpā, kā arri fastapschanās ar zittahm tautahm pee fids, bet par Merkeli nerunnaja ne wahrda. Pehz mahzitaja runnas draudses dseedataji dseedaja: „Tas Kungs irr leels un t. pr.,“ un pehz ta aktal draudse: „Tew, Deew, ikdeenās pateizam un t. pr.“

Sapulzeti no basnīzas isgħajnejuschi, nostraigajā us kap-peem pee Merkela kapp. Tē draudse usdseedaja: „Kamehr wehl Kristus Kehniesch buhs, Winsch aistahw muhs ar speħku un t. pr.“ Pehz ta Latweeschi beedribas weet-neefschneels R. Thomsons stahstija garrafā runnā ihsumā par Merkela familju, teħwu, par Merkela vafcha behrnu- un ftoħlas gaddeem, par wiħra mahzibas gaddeem un par wiħra zibnijschanahs ar ralksteem Latweeschi tau-tas briħwestibas labbad un iż-żazzija tā, zaur ko Merkels tāhdū peeminnas aħnejni no Latweescheem nopolnijis. Tad dseedaja Nihgas Latweeschi beedribas dseedataji mettet: „Tas zilwels dīshwo un pastahw tilk weenu ihhu brihd“ u. t. pr.. Nu tikkā peeminnas akminis atlakhs.

Par akmini jaſafka: tam nav nekahda stalta, gresna is-flatta. Winsch no granita, un is Daugawas nemit, kur tas ar gallu no uħdena laukā stahwejjs. Peeminnas akminis irr no diweem gabbaleem faliks, no pamatta akmina un no wijsalmena, kas wiħra augsunā steepjahs; akmina wijsallā mass apsejħihs krofti stahw, un akmina preefeschpuss ēekfaltā doħħumā irr t'sħerklantina tumiċċi-filla tħapele, us furras felta bokslabbs ustralstħihs:

Garlieb Helwig Merkel,

21. Oktob. 1769. + 27. Apr. 1850.

Par peeminnu no pateizigeem Latweescheem zelts zaur Nihgas Latweeschi beedribu

21. Oktoberi 1869.

Akminam pasħam weħl dabbas swahrki, t. i., tas naw salts, bet irr tāhd, kā is semmes un uħdena nemit. Geb-fchu akmenam tāhdā wihsē naw nekahda stalta un grejha isflatta, kā jaw fazzih, tafchū winsch tāhs dohmais moh-dina, ka Latweeschi tauta faraw briħwestibas farrotajam nebuhu warrejuse zeenigaku un siġmigaku peeminnu zel. Jo kā fcho akmeni Daugawas straume un wiħni, kas ap-winna ūmtus un tuħkloſču gaddus skallojuschees, naw pafpehjuschi nodeldeht un fagħrau, tā arri tautu briħwestibn laika straume un laika gars nepafpehj isdeldeht un iżnijinah, un tautu briħwestibha pajettahs fara laikā us felfchanu un augħofchanu, kā fħihs akmens pażżeblees muhsu briħwestibas farrotajja wahrdi behrnejti feit.

Pehzak akmena atlakhschanas beedribas peederrigs P. Schilling runnaja, kā fħihs akmens us Merkela kappu ap-fihme, akmeni ar Latweeschi tautu faliż-żinadams, furu schinns laidħi pee gaifmas naħku, kā akmens no Daugawas wiñneem.

Tad beedribas preefeschneels D. i. h. i. s. nolassija telegrammu, kas is Mōstawas no Treulanda, Barona, Spahha un Woldemara beedribai par apfweżinashanu un laimes weħ-lesħanu us Merkela peeminnas zelħanahs pefuhihihs.

Us ta firmi Latweets is Drobuseem no Zehsu aprinka, wahrdā ġa koo b. Wihl ip, runnaja par wezzu un fha laika fawadibu un uzażinajha, brangu daliwanu noliddams, klaht-bubdamus, lai arri faru għrafha pseleekoh, kā warroht palihdeht aismalha tħalli preefeschneels akmena zelħanah, wai arri, ja tas newwajjadfig, kā warroht us preefesch Merkela wahrdā kahdu eeritli cezel.

Zaur fħo effoħħ eenahkusi pee kappu liħi 70 rubli.

Thomfons nu laffija preefeschha fariħmetu dseefmu, kas no Wezz-Peebalgas beedribai pefuhiha. Tad draudses mahzitajis runnaja kahdus wahroġus un beidsa fweħkis ar Kunga Kristus luħgħanu.

Us to aktarnejha jaunka dseefma no Krohna-Wirzawas dseedatajeem, kas mums Rihdsineekeem par preeku bija no kurejemmes widdus us Nihġi nonahkusi, Merkela faru pateizibu parahoiħt.

No weħseem, kas pee akmena atlakhschanas atmħażu, japecemm Nihgas wezzafajis birgermeisters Hollander, jaħna basnīzas wezzafajis mahzitajis Weyrich un Mahrtina basnīzas mahzitajis Stark; bes fheem weħl daudj zitti peeminnami wiħri bija, bet wijsus newarram pee wahrda fuak.

Wakkār ap-pulstien 8 Nihgas Latweeschi derwħiż ar preeku us faraw beedribas jauno nammu. Tē no għażiex leejahm halitta gaifha swaġġnejne, kā jaunka, apgaifmoda żorrha fihme, naħżeżeem us durwiħm laipnigi prettim f'pulgoja.

Tē japecemm, kā tif nammu appafċħejas istabas, kur us preefesch beedri warreħiż katra laikā pee-eet, un kur arri us preefesch beedribas fainmeeziba tiks eeritħeta, irr puß-liħi gattawas; bet aqgħiżistħas, kur beedribas leelħas fapulzees tiks noturretas, weħl nav pree-eetħamas. Kā d'sirdam, tad nams sej̄a tiks gattaw; gan par to pree laika finnu doħsim. Appafċħistħas apstattoħ mannams, kā nams jo labbi eeritħeta un kā wiħra daudj ruħmigħi, neħa to no aħrenes war redsejt. Par fħo nammu beedribas preefeschneebi un itt iħpaġi buhwej kommissjat, kas uz-żiġi, neapniltu, par namma buhwejħanu ruħnejsees, no Latweescheem iħxa pateiziba naħħabs; jo ar nammu buhwe-

chanu wiina Latweeschu dehleem irr paßpahri sagahdajuse, kur tee warr sawa starpa sapulzetees un netik laiku valameht un palustetes, bet arri par sawu brahku labllahchanu spreest un palihofeht, kur palihofibas waijaga.

Lai us waktaru atpalkat nabkam. Nammā burjma bija leela; jo us jauna numma apraudſchānu bija ikweens nahjis, kas warreja.

No beedribas bija arr par muſiku gahdahs, un beedribas dseedataji un Wirzawas dseedataji un dseedatajas dsee-daja mainidamees jaukas dseefmas. Nihdsineeli atfhst Wirzawas dseedataju laipnibu un zerre, fa Wirzaweschti arri us preefchti Nihdsineekus apmefleschoht. Nihlähm runnajoht, atgahdinaju Kursemmes druwas puſſitehm, fa pee mums daschi taurini rohdahs.

Kad warreja dohmaht, fa wairak weesu istabās newarr eenahkt, tad Dihrits lassija pirmak minnetu telegrammu ohitreis preefchā, lai tee, kas newarrejuschti us Katlakalnu braukt, arri to arfweizinaschanu no Moslawas dſirdu. Pebz ta Dihrits nolassija ohtru telegrammu, kas is Peh-terburgas us scho deenii beedribat no dascheem Latweeschem jaw paſſtstameem, wihereem ſuhihtis.

Tad Dihrits turreja weizigu, johku pilnu runnu, kas to mehr jo fwarriga. Schai runnā runnatajs pateiza wiſ-ſeem, kas palihofehtschti ſcho beebrības nammā uzelt, un tad tahtak namma daschas puſſes pahraudsidsams atradda, fa beedribas nammam labba un labbala puſſe; ſchi labbata puſſe eſſoht, fa namā ne fa zitti Latweeschu ſtaltee namni Nihgā til weenam weenigam Latweescham peeder-roht, bet daudseem, un fa tas pats, kaut gan no daudseem buhwehts un kaut arri fazihts, fa Nihgā Latweeschti Bah-beles tohni buhwejoht, tad, fa redsamis, ne-eſſoht wiſ par jaunu Bahbeles tohni palizzis.

Us ta tifta grahmota no dascheem Latweeschem Moſ-ka, beedribai rafſita, un telegrams, fo Trikkates dseedataji no Walmeeras beedribai pefsuhitjuschti, nolaffiti.

Nu Thomſons atgahdinaja sapuljejuſcheem garrafā runnā deenas noſhmeſchanu un tad ſtahlſija, fa ar beedribas un-nemteem darbeam weizotees un us preefchti eetoht, un ſa-weeni wahrdeem par leezibu likka preefchā, fa Latweeschti tani padohmam preefrihtoht, fa brihwlaſchani par pee-minni talya augſtaka Latweeschu ſkohla zettama, kahdu Nihgas Latweeschu beedriba ar Aleſſandera ſkohlu grib-boht dibbinah. Preefch ſchis ſkohlas daschas dahwanas beedribai teeloh ſeefuhitias. No kohku muſchias pee Wal-meeras, kur kahdi 40 deenesneeti un ammatneeti ſabeedro-juſchees, pee kurreem arri 4 Wahzeeschti peeder-roht, kahdi 50 rubki eſſoht beedribai preefch Aleſſandera ſkohlas pefsuhiti. Arri pat 7 gaddus wezs bahra behrns eſſoht tur 25 kap. peelizzis.

Pehdigri Schillinsch fa buhwes komiſſijas preefchueels sapuljejuſchobhs apfweizinaja ar runnu.

Eigſimiba ſchinni waktara bija leela, daschu reiſi wat par trohſnigu; preeks par beedribas jauno paſpahri bija ikweena azzis laſſams, un daschs til pebz puſſnafts ſpohja no jauna namma ſchirtees.

G. A.

W....., 16ta Oktober 1869.

Beenijoms redaktor!

Mahjas weefam nosuhtu rafſtu pabr Widſemmes induſtriju. Naw dohmajams, fa ſho humoristigu induſtrijas-bildi kahds gribbetu par jaunu nemt, bet turprettihm zerrejams, fa no daschahm weetahm, kur kaut kahds induſtrijas-atsars ſatto, ſinnaſ til ſe-ſuhtias, un ta tam par labbu ir ſchahda tehrſiga wiſe to tahtak paſſtſamu dorrihs un „fundes“ peeweddihs. Kamarins un Wetterichs ſawajm ſlud-

dinaſchanahm ſmeeklaiſas perſchias peelidami taf ne- buhs gribbejuschti ar tahn ſewim ſkahdeht.

Tuhſu wezzais humorists Pittſch.

Widſemmes andeles- un induſtrijas*) ahbeze.

Akmenelje irr ta teizama prezze,

Kas lehtala nelā tauku ſwezz,

Un tomehr prieſtejs un pahrdewejs pelua,

Bes fa teem tulſni naſh eelſch delna.

Breedeneeschn ſrehſlus ar eepihtem ſtrohbeam

Warr apſteleht turpat pa turrenes frohgeem.

Cements un Belgeeschu wahgu-ſmehra —

Abbi irr labbi, leekat to wehrā!

Dahlmann ſohkas grahmata rahda,

Ka lai fmalti ſkreideri ſrahda.

Gefam eisenbahni Widſemme dabbu,

Fraktes-weddeji nemni pelnu labbu.

Glihdu, fa dſird, warr leetā liſt,

Un kas wehl nawā, tas warr tiſt.

Ha ha, he he, hi hi, hoho!

Us Zeddi jaluhlo.

Induſtrijas-jahtneeli gaddahs us tirgeem,

Daudi džidehts tehp par ſagteem ſirgeem.

Kaula-miltus, fo us laufeem laifa,

Keiſchöd un Zavna-Rauna tifa.

Lihdereschti tifa mahſera riþpes,

Ar miſſina ſrohneem, tam balsitas ſtriþpes.

Mallihna tifa tabaka-reppus

Un ſchahdns tadhuz zittus „retſchus**).“

No Mallihnas liids Nihgai gan tahlī,

Bet jabrauz irr, kad atwet gribb fahli.

Ohtus warr dabbiht Preetule,

Gipſt Allachöd un Palfmannē.

Peebaldens kahds pehrl ahſi, ir kaſu,

Kad pelna naw leela, peeteel ar maſu.

Naggi irr kaſai fa ir ahſham,

Bet raggu-milti patihl dafcham.

Smilteneschti tifa ſleezes un kublus

Un pelna ar to daschus rubkus.

Zobaku, paſchi fo fmehke, audſe

Lautini pi augſchallu daschā draudſe,

Un kas knappu lohnu dabbi

Taif kaddikus peejauzoht „knasteri“ labbu.

Woltenberge irr maſchinas

Preefch lahrſchanas***), wehrpſchanas un aufſchanas.

Zitti kas naw miineti — tee,

Warr uſdohtees paſchi pebz ABG.

H.

S i n n a.

Bakmeiſter a fung ſeſenn lizzis druffahſ

Teſchetrdeſmit bildes ar perſchahm, iſdallamas jaunu un wezzu starpa. Nihgā, dabbujamas pee grahmatu ſohymanna Bakmeiſter a, us kungu- un Sinder-eelu ſuhri. 1869. Matſa 35 kap.

Bakmeiſter a fung ſ, kas jau daschu labbu un derrigu grahmatu apgabdaſis, ar fmuklahm un jaufahm blditethm wiſeem wezzafeem un ſkohlmieſtereem, kas labraht ſaſeem behrneem kahdu maſu dahwaniau gribb eedoht rohſas par uſſlubbinaſchanu un prahta zillafchanu, jo derrigu ſeetu

*) Induſtrija eſſime til douſ ſa zengigu darbiu. Schis wahrods iadeht wiſſus ammatu-darbus ſohpā fanem, bet eraddums irr, tilai tohs leetu-pagattavcdamus darbus un ammatu ar ſho wahrou opſhneht. Ammatneezib a. (?)

**) Laiſam tas fo Wahzeeschti ſauz „Maritätaten.“

***) Naw jadohma kahſtuves, bet kahſtuves.

Wesselis mihes, sam labbas attestates, warr par kalpu weetu dabbuht. Kur? dabbu finnaht tai pehru- un prezzi-bohdē no Alfred Busch (Dach).

Kahda behrnu-aule, kas Wahzu wallodu runna un turrat labbos leigibas, warr meldetees wezz-Nihgā № 3, 2 treppes augfchā.

Kahds flims lungē melle prezzezu mihru bes behrueem par kohpeju. Tohs tuvolas finnas warr finnaht dabbuht Pehterburgas Ahr.-Nihgā masā Smilshu-eelā № 4.

Pee jauna Melderā.

Wissus gohdigus pahrdeweius, kurri fawou prezzi linus jeb linusehkla.

Nihgā stelle, lubdu, ta jouns eefahreis, marni ar jawahm prezzehm apmelleht leelā. Alessander-eelā pee leela pumpa. Taifnigu sonemchanu un riltigu aismalschanu us to ahtalo wihsj opföhlü.

Mans andeles-weddejs duhs M. Pehlchen.
A. B. Schulz.

Jauna Bohde.

Savveem draugeem un pasihstameem darru finnamu, ta es pais fawu.

Pakk-kambari un

pehriju-bohdē

esmu eetaifjis Pehterburgas Ahr.-Nihgā, Kalku-eelā № 8, taifni pretti tai ebrautshanas weetai, to sayz „pee tēim rohsehm.“

Schinni fawā jaunā bohdē turru papilnam tahdas paschā labbas un teizamas prezze, ta atrohdahs zittu fungu bohdēs un laho pahrdohu par to paschu tregu, ta pee zittiem fungeem tahs dabbu, tapas ar riltigu mehru un swarri, un kafis virzejs tē teek laipnigi apdenehis un wissnam ta pagebreta prezze ar gohdu pasneugta. Tadeht lubdu fawus pasihstamus un draugus, kam tahdas prezze un pehriju waijadsigas, loi mannam pakk-kambarim un pehriju bohdei garram ne-eet, jo teem nelod nebuhs iheb, ta pee mannis pirkusgi.

Aleks Iegorow,
andeles wahrs: Jelgawin.

Rihgas apteekeri

darra wissēem, kas pilsschētā un us semmehm dsjhwō, ar icho finnamu, ta to sahlu pahrdohschana, kas dandsadi mahjas buhshana un pee lohpn ahrsteschanas teek bruhketas, un kas ne tik apteekās, bet arri apteekern bohdēs pahrdohdamas, taggad pahrgrohjūta, un fa schahdas sahles, ar wahrdū kad mahrzian wai leelaku dallu nemm, par lehtako eespehjamu kohpmannu tregu teek pahrdohatas.

Wissi apteekeri Rihgā.

Weenas ehrgelites irr lehti pahrdohdamas Rihgā leelā Smilshu-eelā № 2.

No polizejas aiwehlehts. Erkledis un dabbujams pee dišču- un grahmatu- eriketaja Ernst Blačs, Rihgā, par Bettlera- bañuas № 1.

8. April 1869 Wissangstaku ušauschanu dabbujuschi ešam s̄he Nihgā pehj Belgeescha wiht eeriketu

wahgu-smehru fabriki

atwehruftsi un kad dashti muhsu par ūlla wahgu-smehru nosauktu fabrikatu bruhledami labbu at-radduschi, tad io paschu gohdajameem pirzejeem veedahwajam ar to apleszinaschanu, ta īchis smehrs ier tihs no fiveschadahm dallahm un premaljumem, kas nebuhtu no lauka un tout lehtakā zenna stahwadams, tomeht nemas nam sluktā ta ahriemmes taifhīs smehrs.

Apstelleshanas pehj patikshanas wai mužzās no daschaa leeluma, jeb arri kastēs teek pretti nemtas un us matta išpilditas muhsj kantori, Kerkowius nammā aīs rātuscha

Koehncke un beedr.

Englischu

auschamu dīju-magashne

pee ūves

Nihgā, Kalku-eelā, netahs no rātuscha va labbu rohku, kad us Ahr.-Nihgā eet, kur us durwin redams Englands walst-sbmi un diwas glaschū kastes ar prohwehm, darra finnamu, ta fait magashne irr apghadata ar viemas sortes aufschneem degeem no Amerikaneeschu kohlwillas (bohvwillas) no wisseem nummureem un pehriehm, ta arri ar willi un willainahm dījahn no rupjakabs lihsf smalko sorti: tēpat arri pahrdohd un išihre missia webweru kemmes. Schinni paschā magashne ware dabbuht wissadas pehriju sahles, ta kochenili, anilin, fillas, saltas, melnas, bruhnas un wissas apteekeri prezzez lihsf ar pamahzishanu.

Kamashas

un falloschas (virskurpes)

preeskā dahmahm un fungēem pedahwia daschadās jortes un leela yulka var lehtu zennu

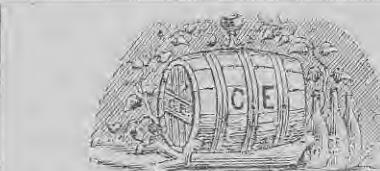
F. I. Welikanow, Kalku-eelā № 9.

Amerikaneeschu, Englishi un Belgeeschu wahga-smehru mužzās no wissada leeluma, ta ta arri kastes; labbaku-smehru, kas uhdeni zuuri nelaish; labbaku Englischu glanz-wissi (patent-wissi); Pinu semmes un prastas spitschelas un seepas no wissahm sortebm pahrdohd ar to apgalwohshanu, ta prezze labba.

F. Frommhold,
Kalku-eelā № 10.

Wibrok mischās walstā ta Mischnēk mahja par dīmli teek pahrdohda. Grunte irr leela 31 dahldeus, 15 grashas. Ta arri bishw pee uppes buhweht uhdens dīrnavaas. Kam patihs to dīmli grunte pirk, lai melsahs turpat pee tahs mahjas taggadesa grunteeka.

Jelgawas chossejas mällā 12 werstes no Rihgas irr semmēs gabbali lihsf ar turklaht pederrigahm plawahm no Jurgeem 1870 us renti is-dohdam. Tuvakas finnas dabbujamas tai miltumagashne no Karl F. Schmidt, Lemmerei-eelā, starp Stahlu- un Janneem wahrtiem.

Wisseem manneem draugeem un fundehm dohdu to finnu, ta es fawu wihtu-vagrabu atkal ar jaunahm prezzehm esmu apghadajis un pedahwaju wihtu, rummu, porteri un t. pr. par lehtakeem zenneem. Labbu un ustizzigu apdeeneschanu apfölidams luhsdu ar fawahm waijadsbahm manni apmekleht.

Karl Gussler,

de Chey nammā pee vezzeem
Smilshu wahrtiem, prettim
Nedlich f. Eng. magashnei.

E. A. Puls, Limbaschōs,

darra finnamu, ta preeskā scha ruddens wisschā fāndā bohdē atkal no jauna sagabdaits papilnam wissadas wadmalas, butskiu, paleto-drahns, willan drahns, melnas, pellekūs un beltas willanas dījais, ta arri melnas juhts-ghdas, sohtu-ahdas im fortan saffjānū un wissas schahs prezzez pahrdohd par Rihgas zennu.

Mast ehrgla-arkli pa 5 rubl. 50 kap., tahs turklaht pederrigas dallas (Cleetas) pa 1 rub. 50 kap. linne maffamee ratti un ratta speeki pa 2 rub., plihtes pa 4½ kap. mahrzā, mast lehti pa 6 un 8 rub., tschugguna lappa-krusti no 3 rub. eefahlschoft, mačas ugungs- un dāhisa-sprizzes, wiss no labba materiala pagat-tarohis, teek pahrdohs tai tschugguna- un māschina-fabriki no

W. Ichkewitz,
fabrikas-magashne atrohdahs Sind-
er-eelā № 10, Sceka nammā.

Gaujenes pilsmuiščā wissadi lauli teek pirkli.

Balto mahlu

preeskā poħdeneeleem

un īmalki malstu frihtu

Wilh. Wetterich,
pee Bettlera bañuas.

Bettorreendā, tar 16. Oktober irr tas lafsmannis Indrik Freisch juhē noslīhżi. Wissch bij apgeħbees fillōs swahels un velleħas bikkas; us pirkfa bij laulajams gredens un leħħa preeshmejama grahmatina ar labdeem pahħeem un er-rußitħi wahrdū. Wissi juhirmallas apħiġwotaji teek luħgti, to likt - tad tas fuu mallō teek iż-żewi - us Rihgas jeb Bolderahjas lafsmannan-nammu nofseħħi, tue peenahkama alga titk is-mollata.

Tschigans.

(Statt. Nr. 34.)

"Neeki — neeki! Ko juhs plahpajat!" Pehters sazzija wehl wairak nokaunejees.

"Nu, man pateesi tu ne-estahstisi, fa tee neeki!" tas sazzija, kas nupat krohgā eenahzis. "Bruhets tehws pats man schoricht' wissu teiza!"

Marrina luhkojahs ar bailehm sawa mihtala ažjis. Winna newarreja tizzeht, fa tas teef, to winna dsirdeja, un Pehtera nokauneschanahs to tak apleezinaja. Winna palissa bahla, tad sarkana.

"Pehter, wai tas ta irr? to tas apsihme?" winna jautaja drebbedama. "Sakki, sakki, wai tas teef?"

Winsch newarreja wairs isgröhsites. Puischi un meitas bij ap winneem sapuljejuschees; wissu bija to dsirdejuschi un tem newajadseja dohmaht, fa winnam drohschas firds truhst, pateesibu teist. Igli winsch Marrinai to leetu tak newarreja noslehyt.

"Tas ta gan irr," winsch teiza taunigi smeedamees. "Tewi es tak newarreju prezzeht, tadeht fa taws tehws manni ne-eereds!"

Marrina sarahwahs un trihzeja wisspahr meesja.

"Tas teesa — teesa?" winna eebrehzahs un raudsijahs baitu un isfamiffeschahu pilna us lihsas stahwochu wiltneku. "Tas teesa?" winna sazzija ohtkahrt, un kad winnai neka neatbildeja, kad Pehters neweena wahraa neteiza winnai par apmeerinaschanu un nesazzija, fa tas tik johki, winna apsedja sawu gihmi ar abbahm rohkahm un dewahs no istabas laukā.

Winna nedsirdeja, fa daschi puischi, kas winnai bij agrali gribbejuschi prezzeht, winnai skanni no pakkatas smehja; winna nedsirdeja, fa weens teiza: "Schè melderä lepnai meitai weens no tem turweem atpakkat, fa winna agrali isdahwaju, un es dohmaju, fa kallejs to brangi pinnis!" Winna to nedsirdeja. Ahrdurwis puischi un meitas stahweja, winna negribveja teem garram eet un dewahs krohdineze tambari. Lui winna pakritta breesmugi raudacama. Winnas lepniba bij lausta; winna bij no sawa mihtala, kam drohschi ustizzejuses, apsmeeia un no puisehem ismehdita; scha azzumirkli winna nahvi sagaidija; jo winna dohnoja, fa pehz schahdahm sahpehn un pehz schahdu apsimeeschahu newarrehs wairs pee dshiwibas palist.

Terenzis stahweja pee walteja lohga, redseja un dsirdeja wissu, bes fa fahds to mannitu. Winsch bij nobahlejis un bij luhpas salneebis. Winsch wairs nejmehjahs, tadeht fa Marrinas lepniba lausta; winsch sajutta winnas sahpes un apsmeeeschahu, fa tas, to pats tik karsti ienihdeja, winnai bij padarrijis.

Un fahdā negohdigā wihse schis zilweks smehjahs

par sawu neustizzibu, kad meita bij no istabas is-gahjuše!"

"Man wairs nebija luste, fewi no melderä par narru lift turreht!" tas sazzija. "Ja es preeskch winna ne-esmu deesgan labs, tad winsch warr zittu meitas wihru mekletees, us preeskchhu wihsch warbuht ne-buhs wairs tik wihsdegguns! Es jaw parahdijis, fa zittas meitas arri wehl pasaule!"

Leelaka daska puischu runnaja kallejam pakkat; ne-weens weenigs neaisstahweja Marrinu.

Terentscha rohka wilkahs duhre kohpā. Winsch buhru puischu starpa lehzis un to sagrabhis, to winsch karsti eenihdeja; winsch to nedarija, winnam nelaimiga meita nabja prahā. Winsch finnaja, fa ta wehl naw no krohgā aissgahjuše — warbuht tai wajadseja wiana palihga.

Ne-isfakkamās sahpes Marrina, no wisseem at-stahta, schdeja sambari. — Neweens par winnu ne-behdaja. Warbuht nefahdas sahpes naw leelakas neka tahs, kad fewi reds tik peepeschti sawā mihtelisibā peewiltu, un kad reds wissu preeku un zerribu no-pohstitu! Ka tahdas sahpes warr pahrwarreht, preeskch fa wajaga ilga laika. Marrinai affaras tezzeja bes mitteschanas par waigeem, bes fa wiana kabdu apmeerinaschanu buhru atradduse. Winna bij pateesi un no firds kalleju mihtoljuše. Wiana ne-bijatehwam paklausjuše, lai kalleju warretu par sawu sauft, un nu bij kallejs wianu tik beskau-nigi peewihlis! Ja winsch tassni buhru sazzijis, fa zittu meitu mihto, ta wiana buhru sahpes pahrwar-rejuse; jaw winnas lepns prahts nebuhtu ustahvis, sahpes rabdiht; bet schis bija winna peewihlis, wissu ažzu preeskchā apmehdijis. Un wiss tas bija ihsu laiku pehz ta notizzis, kad wiana scha deht leelakahs bailes zeetuse, kad wiana ar sawahm luhtschananha scha glahbschanu bij nopirkuse!

Stundas pagahja. Marrina bij ahrigi meeriga palikkuse; jo affaras un sahpes bij winna nokaufschas. Bet winnas firdi bij pohts un tuftnesis. Winna sajuttahs ne-isfakkamī nelaimigu. No ohtras pusses, no dantschu istabas, musikas skanna un puischi preziga gawilleschana atskanneja, un latra skanna greesahs sahpygi winnas dwehsele. Winna ilgojahs pehz mahjas, pehz sawa sambara meera, pehz dsirnawu klußuma.

Jaw bija wehl u walkara, ahrā bij tumsch. Schotumfibu wiana weblejahs, jo winnai truhka drohschibas, fahdam ažjis stattitees. Winna nebihjahs, fa winnai weenai mahjas ja-eet.

Lehnitinam winna durvis aldarrija, lai warretu par gaisho preeskchnammu, zitteem neredscht, iset. Kahdi eedsehrusches pagasta puischi nahza tai brihdi winnai no dantschu istabas pretti. Wiana gribbeja teem garram eet; schee cestahjahs winnai zettā.

„A, Marrina, Marrina!“ weens no edsehruscheem
fmehja, kamehr ohts issmeedami singeja:

„Schi ire ia melder' meitina,
Schi ire tik dait', tik fmazina!
Nefahds libds schim tai nepatikk,
Bet taggad mums ire winna flitt!“

Wissi fmehja rupji, pilnā laukā un preezajahs
par meitas mohkahn, kas nesinnaja, fur no fauna
sprint.

Lai paschā azzumirkli spehziga rohka fakhera sin-
getaju un nosweeda atpakkat, lai meita warretu gar-
ram eet. — Tas bij Terenzis.

Puischi atkahpjahs, bet tik fo eerautsija, ka Ter-
enzis weens, tad us sawu pulku palaisdamees met-
tahs wissi us Terenzi.

Terenzis stahweja kā stabs; tik no winna azzu
fvehloschanas warreja redseht, kas winnam fruktis
degg. Winsch wissus puischus nebihjahs; winsch
gaidija, kā rahdijahs, to brihdi, kad winnu kahds
aiskahru.

Kallejs frehja kā wehtra no frohga laukā, atturreja
puischus. Brandwihns un danzofschana bij winnu
warreni fakarsejuschi.

„Tas tehwinsch man peederr!“ winsch sauza.
„Man ar winnu janorehksinajahs, un es jums rah-
disehu, kā es ar to apeetu!“

Us sawu heedru palihdsibu ustizzedamees, winsch
mettahs us Terenzi. Bet tik fo kallejs to aiskahra,
Tschigana stahws likfahs augoht; ar abbahm roh-
kahn Terenzis fakhera spehzigo kalleju, pazebla to
kā spalwu few par galwu un hweeda to ar warrenu
spehku pret durwiham, tā ka tahs gabbalos faluhxa.

Winsch pats stahweja, it kā nekas nebuhtu notizis.
Wairak nefā dirodesmit puischu stahweja apkahrt
winnu, bet neweens ne-edrobshinajahs winnu aiss-
tahti. Winna isskattā, winna redsigas azzis, winna
spehku bij kas ne-isprohtams un nepahrspeljams.

Rahes bruggu teesas animata wihrs, kas froh-
gam garram brauza, cenahza preefschnamā un lec-
lalu nelqimi gribbedams issargah, tas pawehleja sal-
dateem, kas winnam libds nahza, Terenzi zect nemt.
Masu brihtinu Terenzis islikfahs, kā winsch gribbetu
arri bruggu fungam pretti turretees; tak winsch sa-
valdijahs un nedarija neka.

Moorigs, bes prettoschanahs winsch likfahs no
salvadem ahnā west. Kad no frohga us platscha
bij isgahjis, winsch fajutta, fa kahds winna rohku sa-
nehma un speeda.

„Es tew pateizu!“ winnam fluži fazzija auſi,
un kad winsch apskattijahs, winsch redseja Marrinu
tumšā probjam steidsotees.

Ko winsch wairs behdaja, wai winsch fanemts
un wai tiks noteſahs; — winna ſirdi preefi
bedja, tā fa winnam bij rohka us fruktihm jaſpech,
tai warretu sawu preezigu juſchanu nowaldiht. Winsch
buhtu warrejis weegli saldateem isbehgt; bet winsch
us behgſchanu nedohmaja, zeetums winnu nebeedeja;

jo winsch zecta preefsch to, fo winsch tik besgalligi
mihkoja!

Marrina mahjās pahnahkuſe neatradda wiſ drihs
meeru un meegu. Gulta nogubluſees winna palifka
puſſnomohdā. Nejauki muldi parahdijahs wianai,
un winna newarreja no teem atgaintees. Winna
redseja Pehteri ar wilneem esara zihfstejotees; winna
ismissuſcha palihgā faulſchana atſkanneja winna
ausis; tad Pehters atkal nostahjahs winna preefschā
to meitu pee rohkas turredams, kurras labbad winsch
Marrinu atſkajis; winna dſirdeja puſchu isfmee-
flus, kas Pehteram libdsas stahweja; winna gribbeja
behgt, bet nejauðaja; puischi apstahjahs arweenu
tuval ap winnu; isfmeekli atſkanneja arweenu dik-
taki; issamiffeschana un bailes pahrmahza Marrinu,
un tatschu winna fajuttahs nepehziga — tad Ter-
enzis stahweja peepeschi winna preefschā, usſkattija
winna meerigi ar sawahm tumſchajahm azzihm, fa-
nehma winnas rohku un iswedda winna fluffi no fmei-
joschu puſchu widdus. Winna atkahwa Terentscham
sawu rohku; tas wedda winna tahtaki, vee esara,
pahr laukeem; winna nebihjahs wairs no Terentscha,
un faule spihejeja ſilti un mihligi.

Kad Marrina no ſchahdeem muldeem atmohdahs,
rihts jaw bija atnahzis. Winna bija nogurruſe un
pekuſſuse. Kad winna wissu ſtaidri atgahdajahs,
kas walkar bij notizzis, winnas ſirds fahpes fahka atkal
no jauna plohſitees. Turlaht tas brihdis arri tuvo-
jahs, ka winna bij ja-eet tehwam „labb' riht“ fazziht.
Winna nepehja ſawas fahpes noſlehp; jo tehwā
jaw winnas bahlus waigus un no raudaſchanas
ſarkanahs azzis manitu. Wai winna drihſtejia
tehwam netaiñibū fazziht? Winna fajuttahs gauschi
aiftahtu un bes palihga, winna fajuttahs, ka tehwā
waijaga ustizzetees un fa ſaplohſitai ſirdi
meers jagahda.

Winnai palifka ſchahda apnemſchanahs gan gruhta,
tadeht fa winna paredjeja, zik dſitti winna ar to
tehwu apkaitinahs; tatschu winna palifka pee ſawas
apnemſchanahs. Tehwā winna mihkoja — tas
winnu newarreja atſtaht.

Tik fo winna no ſawa kambara laukā nahza,
winnai tuhlin tehwā nahza pretti un us winnas
gihmi paſkattijees, tas farahwahs isbihjees.

„Kas tew, meita?“ winsch issauzahs. „Mar-
rina, kā tu isskattees? Kas tew notizzis?“

Winna nepehja atbildeht; no fahpehm možita
winna kritta tehwam pee fruktihm.

Melders isbihjahs no ta wehl wairak, winsch tur-
reja raudadamo meitu ar rohkahm zet un luhtoja
winnu ar mihligem wahreem apmeerinaht.

„Paleez meerā — paleez meerā, Marrina,“ winsch
luhdsā. „Sanemmees, mans behrns. Uſtizzees
mannim! kas tew kait — neraudi — effi meerā.“

Winsch eewedda Marrinu ſawā istabā, un ſchi
apmeerinajahs daudſmas. Azzis us ſemmi no-

duhruse winna stahstija tehwam wissu — winna nepaslehpva it neka, ne to, ka winna Pehteri mihs-tojuse, ne to, ka winni weens ohtram apsöhlijuschees, ne paslehpshus fastapschanahs, ne to, ka Pehters winnu peenihlis un astahjis, ne to, ka Pehters un puischhi winnu apsmehjuschi, ne to, ka Ferenzis wianu aistahwejis un winnai palihdsejis.

Klusfu zeedams, lubpas weenu us ohtras faknebis, tehws klausijahs, ko winna stahstija, un nerunnaja neweenu wahrdu starpa.

Kad winna tehwam ar affarahm wissu bij isskahstijusi, winsch pazechlahs meerigs issikdamees, kaut gan ascha un gruhta nopuschchanahs winna leelu eekschigu nemeeru parahdija.

„Marrina,” winsch fazzijs — winna balss trihjeja un winnam bij weenu briydi jaapstahjahs, lai warretu spehkä sanemtees — „Marrina, tas irr labbi, fa tu man wissu isteikuse — tas irr labbi! Es tei negribbu nela peemest, jo tas irr reis' notizzis un tahda tehwina beskauniiga peenilshana tawu firdi gan us rikti gozlu waddihs. Bet ja fahds no puischeem atkal terw neewa un issmeij, un ja kallejs ar tevi atkal ko no jauna gribb eesahlt, tad fakti man — es to pagehru, fa tu man to fakti, un tas winnem bes strahpes nepaces!”

(Us preeskou wehl.)

Italeefschu laupitajs Kukumetto.

(Statt. № 41. Brigums.)

Kad Diawolatschis tuval' peenahza, tad laupitaji manija, ka abbi bij bahli, neessejs til labb' ka meita.

Wissi pazechlahs us sawahm kahjahn. Til ween Karlini palikfa sehschoht un jo prohjam chda un dsebra, itt ka nekas nebuhtu notizzis.

Diawolatschis peegahja pee beedreem un Ritu no likfa pee wirsneeka kahjahn.

Nu wissi warreja atsfahrst, kapebz Diawolatschis un Ritas til bahli bija. Ritas fruhitis naasis eegrubis lihds kahtam.

Wissas azzis us Karlini greesahs. Makstis gan bij pee johstas, bet naasha nebij. Makstis bij tufschas.

„Ah! ah!” — ta Kukumetto issauzahs — „Nu saprohntu, kapebz Karlini mannim lihds negahja, bet drustu pakarvedamees atpalkat palikfa.”

Schee laupitaji teesham par teizaniem zilwekeemi nebij turrami. Tomehr wisseem schahs nelaimigas jauncles behdigs lichtens pee sirds gahja. Sirds-balss winnem fazzijs, ta winni tee ihstee wainige effohrt un neweens Karlinam ne-edrohshinajahs kautto pahrmest.

Karlini pazechlahs, likfa weenu rohku us likfa galwu un ohtro ree pistoles un praffija:

„Wai Inhsu starpa wehl fahds rohdahs, las mannim scho mannu bruhri negribb wehleht?”

„Ne!” — ta Kukumetto fazzijs — „ta meita nu peederr teiwim!”

Karlini nu panehm̄ lihki us sawahm rohlahm un to aifneffa.

Wirsneeks sawa eradduma peh; noliktās weetās waktis fastahdija un laupitaji apgullahs ap ugguni, ar saweem mehtceem apseggschees.

Ap puusnakti weena wakts sianu dewa. Ar sibbins ahtrumu wirsneeks un winna beedri uslehma us sawahm kahjahn. Tas nebija nekahds cenaidnecks, bet Ritas tehws, kas pats atneffa to atpirschanas nauen preeskjch meitas.

„Re!” — ta wezzajs fazzijs un wirsneekam fulli ar nandu yadewa — „te teiwim tee 300 rubli! Atdohd nu mannu mihtu behrnu!”

Kukumetto nandu ne-aistiska, bet sirmgalnim sibmi dewa, lai w.nnam lihds nahkoht.

Wezzajs paflaujija un abbi diwi ijjudda jemm kohkeem, kurru starpa mehues starri ka fudrabs spihdeja.

Beidsoht Kukumetto apstahjahs un rohku issteepis wezzam wiham divus zilvetus rahdija, kas pee weena kohka bij apmettuschees.

„Klan,” — ta winsch fazzijs — „praffi sawu meitu no Karlina. Winnam teiwim jadchd atbildefschana.”

To fazzijs winsch atkal aisgahja pee saweem beedreem.

Sirmgalnis apstahjahs fabihjees un ar sibwahm azzim apkahrt skattijahs. Winsch sawa sirdi manija kahdu nejinnamu, bet nedjordetu un aplam leelu nelaimi. Beidsoht kahdus sohkus tuval' peegahja klah. Trohksni dsirredams Karlini sawu galwu pazechla un wezzajs nu skaidraf' tohs abbohs zilvetus warreja redscht. Weena seewa gusleja pee jemmes. Winnas galwa bij us weena sehedama wiham zelkeem likta. Tas wihrs sawa galwu pazechla, tad seewas waigs nahza redsams, ko winsch pee sawahm fruhitim turreja un pee sawas sirds speeda. Wezzajs pasinna sawu meitu im Karlini pasinna Ritas tehwi.

„Es tevi goidiju.” Ta laupitajs Ritas tehwam teiza.

„Slepiks!” ta wezzajs brehza — „ko eissi darrijis?” Un winsch ar bresmu pilnahm azzim skattija us Ritu, bahli, assinam, ar nasi fruhitis. Mehues starri winnas bahli bet skaistu waigu apspihdeja.

„Kukumetto tawa meitu bij apsmehjis,” — ta laupitajs teiza — „tadehrt wissu esmu nolahvis, ka to no sirds mihtoju. Jo ja dsibwotaja buhtu paliklu, tad wissai laupitaju beedribai par peederumu buhtu paliklu.”

Sirmgalnis ne wahrda nefazzijs, bet til ween palikfa bahls itt ka lehms.

„Ja aplam esmu darrijis,” — ta Karlini — „tad atreebees!”

Winsch pee scheem wahreem israhwa to nasi no Ritas fruhitim, pazechlahs un ar weenu rohku wezzam to nasi padewa, bet ar ohtro westi attaisija un Ritas tehwam sawas plikas fruhitis paaneeda.

„Tu labbi effi darrijis,” — ta wezzajs sazija ar trihzedamu balsi. — „Apkamp manni, dehls!”

Karlini schuksedams mettahs Ritas tehwam pee fruhst. Tahs bij tahs pirmahs assaras, so schis assins zilweks bij lehjis.

„Un nu,” — ta wezzajs — „palihds mannim, muhsu mihlakai to pehdige gohdu un mihsleibu parahdiht. Palihds mannim, Ritu paglabbah.”

Karlini paklausija un aigahja diwas schlippeles dabbuh. Kad tahs bija atneffis, tad tehws un brughtgans nehmahs kappu rakt semm weena ohfola, furra supleem sarreem jaunekles kappam bij japelek par apehnatajeem. Kad kops bij israkts, tad tehws pirmajs nobutshoja likki un tad brughtgans. To darrijuschi weens to nehma pee kahjahn, ohts pee plezeem un to eslaida kappu. Kad obbi zellös mettuschees un mirrona lubgschanas noskaitijuschi kappu ar semmi peepildija.

Beidsoht weztehws Karlinam rohku fneedsa un sazija:

„Pateizu tewim, mans dehls, bet nu schkirrees no mannim. Es te weens pats gribbu palikt.”

„Bet” . . . ta Karlini pretti runnaja.

„Nejatti neko,” — ta wezzajs — „Eij ween!”

Karlini paklausija un gahja pee saweem heedreem. Winsch apsahjabs ar sawu mehteli un par kahdu brihdi ihslikahs, itt fa winsch tahdā paschā zeetā meegā gulletu fa tee heedri.

Kukumetto bij nospreedis, fa laupitajeem no scha apgabbala buhshoht aiseet. Weenu stundu preefsch faules lehfschanas Kukumetto sawus beedrus usmohdinga un wissi taifjhahs us zettu.

Bet Karlini to meschu negribbeja astaht, pirms sinnahd dabbujis, kas ar Ritas tehuu notizzis. Tadeht winsch us to mescha püssi dewahs, tur winnu bija astahjis.

Winsch to ūrmgalvi atradda pakahrtu pee weena no ta ohjola jarreem, kas Ritas kappu apehnoja.

To reesedams Karlini swehreja pee tehwa likka un pee meitas koppa, fa breefmgā wihse pee Kukumetto aiseefschotees. Un to winsch teesham arri buhru darrijis, ja diwas deenas pehz tam tee laupitaji ar saldateem nebuhtu saduhrujschees. Breefmgā slatinihs ihszhahs un Karlini tissa noschauts ta pat, fa arri wehl dauds zittu laupitaji.

Tik ween tas bija par brihnumu, fa lohde Karlinu no pakkatas bij trahpijusi, lai gan winsch sawu waigu un ne wis sawu mugguru eenaideelkeem bij rahdijis.

Bet kad weens laupitajs zitteem stahstija, fa Kukumetto kahdus desmit sohkus aiss Karlini bij stahwejis tanni vihdi, kad schis noschauts tizzis — tad sinnams neweens wairs ubrihniyahs.

Tanni rihtā preefsch laupitaju aiseefschanas no mescha Kukumetto, no taunas siids apsinnaschanas dsifts, Karlinam tumfba meschā bij pakkat lihdis un to swehreschanu dīrdejis, so Karlini prett winnu bij swehrejis Winsch nu, fa laikam gudrs laupitajs,

Eriskehts un dabbujams pee viisbu un grabmatu-drikketaja Ernst Plates, Vihgā pee Pehtera-bajnijas.

nebij wis gaidijis, famehr Karlini, to nolectaja, bet pats papreefsch winnu bij nolectajis.

Wehl taggad par scha laupitaju wirsneeku laudis dauds runna un wehl zittus ne masak' breesmigus stikkus slahsta. Wiss tas apgabbals toreis, kad Kukumetto wehl dīshwos bija, trihzeja un drebbeja, kad tik ween winna wahrods tiska peeminnehts.

Ka lassitajeem schis stabsts patizzis, to sinnams nemahku teift. Bet ka schis stabsts derrigs pee lassifschanas, to gan drohshi warru sazib. Prohti ta leeta irr schi: ne wis satrs pareisi zeeni tehwsemmes labbumu. Dauds turpretti murgo un sapno, itt fa pee mums wiss tik ween buhtu flists, bet zittur, tahlumā, wiss buhtu labs, teizams un ee-fahrojams.

Tad nu lassitaji dīrdejuschi, fa daschā labbā zittā pusse simtreis fliftak' ne fa pee mums. Slepawibas darbu pee mums flawehts Deewos gauschi retti noteek un laupitaju beedribu muhsu starpa nerohdahs un muhsu semnekeem nejamakfa wis diwkahriga galivas nauda, fa Italeeschhi wehl ne henn darrijuschi, prohti waldischanai un laupitajeem. Par mums walda stipra keisara rohka. Beskauniba, slepkawiba, assins isleeschanas, warras darbi pee mums newarr isplehstees un wairotees. Par to pateiksim Deewam un mihtosim sawu tehwiju un kas par winnu walda!

Smeeklu stahstisch.

Wahzu seelajs dseesmineeks Friedrich v. Schiller bij sawas jaunekla gaddob kohfles ismähjijes spehleht. Winna nabburgs, fam tas laikam nepatikka, jeb arr winnu nihdedams, teiza reis us Schilleri: „Ak tawu spehlefchanu, Schiller kungs! juhs spehlejat fa Dahwid's, bet ne tik jaufi.” — „Un juhs,” atteiza Schillers ahtri, „juhs runnajat fa Salamans, bet ne tik gudri.” A. A. G. E.

Iesfluddinofchana.

Ejmu nomarnijis, fa dauds dahmas un pat zittas metenes no laukeem lohti eemihlejuscas ne ar saweem pascheem, bet ar swescheem matteem gresnotees, us galwu tahnuus augjus tehrnus walsadamas, so par tschigganeem nosauj. Tapebz es appaschralstijes darru sinnamu, fa Smeeklu muishā schinni rudenē labdi pahri simtu dutschu wezi ūrgi barribas truhkuma deht noiprahgs, fam wehl irr it brangi koplaz aites, kas preefsch scheem tschigganeem lohti derr, un es uzaizmu wissas tahs dahmas, kas tschigganuks karli mihko un preefsch teem kahdu labbi kopluz ūrga asti gribbetu eemantoh, lai sawu waisadsbu bes kaweschanas man usdehd, fa es pee laika warru ispildiht wissas tahs dauds un daschadas apstellefchanas, kas man sdihs prezzes deht atmahls. Schoys jaunas mehdes tschigganuks par lehtake tirgu pahrdohschu. Menemschu wis 5 rubkus, bet istai 5 wezzohs plisfobs pimberns gabbalā.

Aus Dunzis,
Smeeklu muishas dihratajs.

Afbildedams redastichrs A. Leitan.
No Benture's aiwebleite. Vihgā, 42. Oktober 1869.